

მარია სიჩანინი,

საქართველოს შოთა რუსთაველის თეატრისა
და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორანტი
ხელმძღვანელები: ასოცირებული პროფესორი
ქეთევან ტრაპაიძე,
პროფესორი დავით ჯანელიძე

მისტიკური ჟანრის თავისებურებები და მისი თხრობითი პრივილეგიები

რეზიუმე

კინემატოგრაფი აერთიანებს ხელოვნების ყველა დარგს, ხედავს, სურვილს, ემოციასა და ადამიანების ბედისწერას. ხელოვნება დასაბამიდან დღემდე ცოცხლობს მაყურებლის, მსმენელის, დამფასებლისა და შემოქმედი ადამიანის ურთიერთქმედების ხარჯზე. სხვადასხვა მიმდინარეობის, ტენდენციის და ჟანრის ჩამოყალიბება ცხადყოფს, თუ რამდენად დაინტერესებულია ადამიანი, არა მხოლოდ ეზიაროს ხელოვნებას, არამედ მასში საკუთარი ანარეკლი ეძიოს. სწორედ ამიტომ, შემოქმედებითი თხრობის ენაც მრავალფეროვანია. ჟანრი – კინოში ერთ-ერთი მრჩვეულია მაყურებლისთვის, ის თითქოს ამბობს, აქ შენ იპოვი იმ სამყაროს, რომელიც გაინტერესებს, აქ შენ იპოვი პერსონაჟს, რომელიც შენ გვავს. ან, მოდი აქ და ნახე ის რაც არასდროს გინახავს, რაც გაჩვენებს, თუ ვინ ხარ სინამდვილეში!

„მაყურებელს უყვარს ჟანრული კინო, უყვარს ყველგან და მათ

შორის საქართველოშიც. თუმცა, პარადოქსია, უყვარს მაყურებელს, მაგრამ არა რეჟისორებს“ – წერს მანანა ლეკბორაშვილი ძალიან საინტერესო სტატიაში „თანამედროვე ქართული კინემატოგრაფი და ჟანრული კინო – კითხვები და ვარაუდები“, სადაც ქართული კინოს მრავალფეროვან ჟანრში ყოფნა – არ ყოფნას განიხილავს. როდესაც უფასო პირატული ფილმების ონლაინ პლატფორმა დაიხურა, თვალსაჩინო გახდა არა მხოლოდ ის, რომ ქართველ მაყურებელს კინოხელოვნება უყვარს, არამედ გამოჩნდა სტატისტიკა, რა ჟანრის და რომელი ქვეყნის ფილმებსა თუ სერიალებს ანიჭებენ უპირატესობას. მათთვის იმ ფილმების ყურება, რომლებიც მოსწონდათ, ისეთივე მიუწვდომელი გახდა, როგორც ნებისმიერი ქართული თანამედროვე ფილმი. თუმცა ამხელა მლელვარება და სასოწარკვეთა არასოდეს გამოუწვევია ქართული თანამედროვე ფილმების მიუწვდომლობას. ამ მოცემულობამ ორი

რამ ცხადყო – ქართველ მაცურებელს უყვარს ჟანრული კინო და ქართველ მაცურებელს აღარ აქვს ინტერესი ქართული ჟანრული კინოს მიმართ.

თუ ვინმე იტყვის, რომ ქართულ რეალობაში ჟანრულ კინოს ან მისტიფიკაციის ხერხებს მომავალი არ აქვს და მსგავსი ფილმი მაცურებელს მალე დაავიწყდება – ვუპასუხებ სამ სიტყვას – „თენგიზ აბულაძე – მონანიება“. ეს არის ქართული ჟანრული ფილმი, რომელმაც კანის მე-40 საერთაშორისო კინოფესტივალის სამი პრი-

ზი: მთავარი ჟიურის სპეციალური პრიზი, კათოლიკური ეკლესიის ჟიურის პრიზი ჰუმანიზმისათვის და კინოპრესის საერთაშორისო ფედერაციის პრემია „ფიპრესი“ დაიმსახურა, 1984 წელს.

ძირითადი მიზანი, რასაც ემსახურება მისტიკური ჟანრი, მასის ან საზოგადოების ფსიქოლოგიური მდგომარეობის აღწერა და კვლევაა, იმ გარემოებებისა და ატმოსფეროს საშუალებით, რომლებითაც ისინი დაცულად იგრძნობენ თავს.

საკვანძო სიტყვები: ჟანრი, მისტიკური ჟანრი, მისტიფიკაცია, ხერხი, კინოენა

თავდაპირველად მაცურებელს უნდოდა, რომ რაიმე საოცრება ენახა, შემდგომ მიეჩვია ეგრეთწოდებულ საოცრებას და მოსწყინდა. სიცილი – ნებისმიერი მოწყენილობის წამალია, აქედან გამომდინარე, გაჩნდა კომედიური ჟანრის ერთმოქმედებიანი მიზანსცენები, რომლებიც გარკვეული დროით იპყრობდა მაცურებლის ინტერესს. ჟანრების ჩანასახები – სწორედ ამ კანონზომიერებით შემოიჭრა მოძრავი გამოსახულების ეპოქაში და ნელ-ნელა კინოდ გადაიქცა.

ჟანრი – ხელოვნების დარგის ნაწარმოებთა სახეობა, რომელიც გამოირჩევა გარკვეული მხატვრული მახასიათებლებით.

მისტიკური ჟანრის მახასიათებელი: მებუნებრიობა, კეთილი და ბოროტი ძალების მკაფიო სხვაობა, რეალობიდან ამოვარდნილი მოვლენები.

დღესდღეობით არ არსებობს ახალი თემა ან ჟანრი. თუმცა არსებობს მრავალი ხედვის წერტილი და ჟანრების ერთ სურათში გაერთიანების ვერსია. ჟანრთა მრავალფეროვნება, ისევე, როგორც კინო და ხელოვნების ყველა დარგი, ემსახურება ბედისწერასა და შიშების სიღრმეს. თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ თავად ჟანრი არ იწ-

ვევს ინტერესს, შესაძლებელია მივმართოთ მისტიფიკაციის განყენებულ ხერხებს.

ხერხი – ფანდია, ილეთი, ფორმა. კინოსთან მიმართებაში თხრობის ინდივიდუალური თავისებურება, ერთგვარი ტყუილი კონკრეტული ამბის, მიზანსცენისა თუ განწყობის ზუსტად გადმოსაცემად (ხმოვანი რიგი ერთ-ერთი ელემენტია). აქედან გამომდინარე, მისტიფიკაცია, როგორც ხერხი, შეგვიძლია რაიმე მოვლენის, ემოციის, ან მდგომარეობის გეზუნებრივი საშუალებებით გამოსახატავად გამოვიყენოთ. მისტიფიცირება – წინასწარ განსაზღვრულად ვინმეს შეცდომაში შეყვანას ნიშნავს. ერთი შეხედვით, მისტიფიკაციის განმარტება ავბედიტად და უსამართლოდ ჩაგვესმის, მაგრამ თუ მას შევხედავთ როგორც რიტუალს და მაგიურ ელემენტს, უარყოფით კონტექსტთან ერთად, გონებაში უამრავი დადებითი მოგონება ამოტივტივდება. თოვლის ბაბუისთვის დაწერილი წერილები, დაბადების დღეზე სანთლების ჩაქრობისას, ჩაფიქრებული სურვილების ასრულების რწმენა, კომპარების გამდინარე წყლისთვის მოყოლა, დავარდნილი ჩანგლის გაუცნობიერებლად სწრაფად აღება, როდესაც სტუმრების დახვედრის ხასიათზე არ ვართ. ამ მაგალითებით ვხვდებით, რომ მისტიკა ხალხური შემოქმედებისა და მითოლოგიის განუყოფელი ნაწილია.

„მაყურებელს უყვარს ჟანრული კინო, უყვარს ყველგან და მათ შორის საქართველოშიც. თუმცა, პარადოქსია, უყვარს მაყურებელს, მაგრამ არა რეჟისორებს“¹ – წერს მანანა ლეკბორაშვილი ძალიან მნიშვნელოვან სტატიაში, სადაც ქართული კინოს მრავალფეროვან ჟანრულ ყოფნა-არყოფნის საკითხებს განიხილავს. საქართველოში შექმნილი ფილმების ძირითადი ჟანრი – დრამა, კომედია, მელოდრამა ან მიუზიკლია. თუმცა, ესეც უკვე წარსულის სტატისტიკაა. დღეს, ქართული კინო არ გამოირჩევა ჟანრთა მრავალფეროვნებით, შესაძლოა, ამის მიზეზად ჩაითვალოს ის, რომ ქართველი მაყურებელი არაა მზად მიიღოს სხვა ჟანრი, მაგრამ ეს მოსაზრება მცდარია. 10 ადამიანიდან 8 ამბობს, რომ ნანახი აქვს „მატრიცა“, „სამეფო კარის თამაშები“, „გეზუნებრივი“, სხვადასხვა ფილმი და სერიალი, ტრილერის, მისტიკის, ჰორორის ან ფენტეზის ჟანრში. არსებობს თუ არა, ჟანრული კინოზე მუშაობის ერთგვარი დეფიციტი საქართველოში? დიახ, და ალბათ უნდა გავიზბროთ,

¹ ლეკბორაშვილი, თანამედროვე, 2018.

რისთვის და ვისთვის ვქმნით ფილმებს.

ბუნებრივია, კინო არსებობისთვის ბიუჯეტს მოითხოვს და ხშირად პოლიტიკური დაპირისპირებების საგანიც ხდება, მაგრამ ქართველი ავტორები მუდამ ალტერნატიულ, მხატვრულ-შემოქმედებით გზას ეძებდნენ. თენგიზ აბულაძის – „მონანიება“ ამ ძიების და თვითგამოხატვის საუკეთესო მაგალითია.

სურათი მეტაფორულია – ბნელი, თითქმის ბიბლიური სიუჟეტები ჰიერონიმუს ბოსხის ტილოების მსგავსად ცოცხლდება. ისტორიის უწყვეტი ჯაჭვს თან სდევს მკაფიო მუსიკალური მეტაფორები. მაგალითად, სასიკვდილო განაჩენმისჯილი ებრაელების ჰიმნი ვერდის ოპერიდან „ნაბუკო“ ან „საქორწილო მარში“, რომელიც თანმდევია ეპიზოდის, სადაც ხელიხელჩაკიდებული გამოძიებელი და თვალახვეული თემიდა (სამართლიანობის ქალღმერთი) დემონსტრაციულად ტოვებენ სასამართლო დარბაზს. „მონანიებაში“. თავისი მისტიკური რეალიზმის აშკარა და პირდაპირი მეტაფორებით, საშუალება მისცა ადამიანებს, განეზოგადებინათ წარსული, შეეხედათ იდეოლოგიით სავსე, ცრუ ყოფისთვის „ვარდისფერი სათვალის“ გარეშე. ფილმი „მონანიება“ ასახავს ყველაზე სახიფათო სიმართლეს – მაყურებელი, რომელსაც კინოსურათი არ მოწონს, ინტერესს მის მიმართ მინც იჩენს.

მისტიკურ ჟანრში გამოკვეთილად ჩანს კინოს ენა ხერხები და ამ ჟანრის ყველა ფილმს აერთიანებს ერთ რამ – მისწრაფება – პირისპირ დატოვოს მაყურებელი შიშთან და ხანდახან უსამართლო მოვლენებთან, გააანალიზოს ისინი.

ფილმი თავისი არსით ჰგავს სიზმარს. შესაბამისად, მისტიკა, როგორც ჟანრი, ჰგავს კოლექტიურ სამსჯავროს. ურჩხული (საშიში პერსონაჟი ან მოვლენა) – ეს არის ჩვენი ცნობიერიდან განდევნილი ნაწილი, რომელიც დროდადრო თავს გვახსენებს. დასაბამიდან მისტიკური ჟანრი ინდივიდისა და საზოგადოების დამოკიდებულებების სიღრმისეულ ვიზუალიზაციას ემსახურებოდა და თანამედროვე ეპოქაშიც ის მყიდვედ რეაგირებს აქტუალურ სოციალურ თემებზე. მარტივად ინტეგრირებადია ყველა ქვეჟანრში, რადგან მას საფუძვლად უდევს ამოუცნობის შიში, დეტექტიური ჟანრის სტრუქტურა, ირეალური იდუმალი სამყარო, თავგადასავლის შეგრძნება და იმეორებს მარადიულ თემებს (სიყვარული, რწმენა, თავისუფლება, უკვდავება). ხშირად მისტიკური ჟანრისთვის დამახა-

სიათებელი, საზოგადოებისგან განსხვავებული ზებუნებრივი პერსონაჟი იყურება პირდაპირ კამერაში, ამსხვრევს მეოთხე კედელს, ამ მომენტში ირღვევა საზღვარი გამოგონილსა და რეალურს შორის. იქმნება ცრუ გამოჭერის ეფექტი და ჩნდება განცდა, რომ არასასურველი მოწმე ვართ.

როგორ გამოსახულებებთან ასოცირდება ჩვენს გონებაში მისტიკური ჟანრი. იდუმალი ტყე, მიტოვებული სახლი, დაბურული ნისლი, პერსონაჟი უჩვეულო ვიზუალით და უნარებით. ეს ტრადიცია საფუძველს იღებს, როგორც ისტორიულ ამოუცნობ გახმაურებულ მოვლენებში – ასევე მე-20 საუკუნის მეორე ნახევრის გოთიკურ ლიტერატურაშიც. სწორედ ეს პერიოდი გახდა ამ ჟანრის პირველი რეჟისორების ინსპირაციის წყარო. მისტიკური და ამოუცნობი ეფექტის მისაღწევად საუკუნის დასაწყისში რეჟისორები იღებდნენ სცენებს თხელი გამჭვირვალე ფარდის გამოყენებით, რაც დაბურული ფილტრის ეფექტს აძლევდა გამოსახულებას და მეტად ირეალურს ხდიდა.

ფერი და შუქი – ძალადობა ხაზგასმულია წითელი ფერით, ღამის შიშში, როგორც მისტიკურისა და მოულოდნელის განხორციელების ადგილი, გადაწყვეტილია იასამნისფრიდან ცივი მელნისფრის გრადაციულ ფერებში. კადრებში დომინირებს კონტრასტული შუქ-ჩრდილები, რის გამოც ერთდროულად ვხედავთ და ვერ ვხედავთ გარემოს. სიბნელის დროს შფოთვა, ეს იმ ამოუცნობის შიშია, რაც მის მიღმა შეიძლება იმალებოდეს და ჩვენთვის ოდნავ შეღებული კარის ფუნქციას ასრულებს, საიდანაც ყველაფერი არ ჩანს და ის, რომ რაიმეს ვხედავთ, უკვე სახიფათოა. რეჟისორები იყენებენ ფერს და განათებას თავისებურად, მაგალითად, რობერტ ეგგერსი ფილმში „ალქაჯი“ იყენებს ბუნებრივ განათებას ექსტერიერში და სანთლისა და ცეცხლის შუქს ინტერიერში, რომ გარემო შორეული და თანამედროვე მაყურებლისთვის არაკომფორტული გახადოს. დარიო არჯენტოს „სუსპირიაში“ ფერი მკაფიოდ ანაწევრებს ყოფით ცხოვრებასა და ოკულტურ რიტუალებს. ყოფითი ცხოვრება მოიცავს ყველა ფერს მქრქალი ფონით, ხოლო ოკულტური მომენტები მთლიანად ერთი ფერის განათებაშია წარმოდგენილი. ჟანრის მუდმივი ატრიბუტია მაგიური რეალიზმისგან ნასესხები, პირობითი ირეალური სამყაროს დემონსტრირება პარალელური მონტაჟით, მისი განსხვავება რეალური სამყაროსგან.

მიზანსცენების ისეთი ქმედებით დასრულება, რაც ფიზიკის კანონებს ეწინააღმდეგება.

ხმოვან რიგში დიალოგი ტემბრალურად მოზომილია, პერსონაჟები არც ჩურჩულებენ და არც ხმამაღლა საუბრობენ, რაც გვიჩენს განცდას, რომ შეთქმულების მსხვერპლი შეიძლება გავხდეთ. ხმოვან რიგში მაღალი რეგისტრის ხმაური, საუბარი, სუნთქვა ან მუსიკალური რიგი შემოდის მაშინ, როცა მაყურებელი ეჩვევა სიჩუმეს. ეს ეფექტი მიიღწევა ემოციური რეგისტრის გამიზნულად მოვლენებზე მიმართვითა და შემდგომ მათი გაბუნდოვანებით ყურისა და თვალისთვის. მონტაჟის, კადრის კომპოზიციისა და ხმის დახმარებით. გრძელი და მშვიდი კადრები კულმინაციური თავდასხმის ეპიზოდში იცვლება სწრაფი მონტაჟით. გაძლიერებული ეფექტისთვის გამოიყენება სხვადასხვა ფართის კადრები, რომლებშიც იმდენად ირეალური მოვლენები ხდება, რომელთა ახსნა მაყურებელს უჭირს... ერთ-ერთი საინტერესო მაგალითია ლუკა გუადანინიოს „სუსპირიას“ ფინალური სცენა – მთელი ფილმის განმავლობაში დეტექტიური თხრობისთვის დამახასიათებელი მონტაჟით მივდივართ ფინალურ შეტაკებამდე. უეცრად რადიკალურად იცვლება ფილმის ფერი და მიმდინარე მოვლენების აუხსნელობის კონტრასტის გამო სრულ გაურკვეველ და შემაშინებელ გარემოში ვვარდებით. მონტაჟურად კი შეტაკებას მისტიკურ ჟანრში მოსდევს მშვიდი მეორე დღე, რომელიც ერთდროულად შვებისა და სიცარიელის შეგრძნებას ტოვებს. ჟანრში მუსიკის მთავარი მისია მაყურებლისთვის კონკრეტული ემოციური ფონის შექმნაა. მისტიკურ ჟანრში – ვერტიკალური მონტაჟის ხერხი, რომელიც აერთიანებს გამოსახულებას და ხმას, გარდაქმნის მუსიკას ეკრანზე მიმდინარე მოვლენების კომენტარად. ამიტომ, როდესაც ფილმში ხმოვანი რიგი სრულიად ქრება კადრიდან, ესეც ავის მომასწავებელია. ემოციები პერსონაჟის სახეზე, ირეალური ფონი, უჩვეულო დეკორაციები – ეს ყველაფერი არის ხელოვნურად შექმნილი რეალობა, ილუზია, რომელიც ცხოვრობს მხოლოდ ეკრანზე. იქიდან გამომდინარე, რომ შეუცნობლის მიმართ შიშის ემოცია და საკუთარი თავის ძიების ინსტინქტი ძალიან მიმზიდველია, ჩვენ ვიღებთ იმ ემოციებსა და სიღრმეს, რომელიც არ გვყოფნის რეალურ ცხოვრებაში. მისტიკური ჟანრი ემსახურება არა ადამიანის შეშინებას, რაც ახასიათებს ჰორორის ჟანრს, არამედ ადამიანის

მასის ან საზოგადოების ფსიქოლოგიური მდგომარეობის აღწერა-სა და კვლევას, იმ გარემოებებისა და ატმოსფეროს საშუალებით, რომელიც მას დაცულად აგრძნობინებს თავს. დაცულობის შეგრძნებას კი არა ჰარმონიული და ჩვეული ფონით, არამედ ირეალური ხერხით გვიქმნის. რადგან ეს ყოველივე გვაბრუნებს საწყის, თავდაპირველ აზრთან, რომ ეს ყველაფერი ზღაპარია და რეალობას არ შეესაბამება.

ბიბლიოგრაფია:

- ამირეჯიბი ნ., სინემატოგრაფიდან კინოხელოვნებამდე, განათლება, თბ., 1990.
- დოლიძე ზ., უხმო კინო, კენტავრი, თბ., 2007.
- ლეკბორაშვილი მ., თანამედროვე ქართული კინემატოგრაფი და უანრული კინო – კითხვები და ვარაუდები, (სტატია – უ.) კინოფორუმი. საქართველოს კინოაკადემია. იანვარი-ივნისი, 1. 2018.
- ლოტტე ა., დემონური კინო, პოსტმოდერნ ტექნოლოგიები (თარგმნილია რუსულად), 2010.

Maria Sichanin,
Shota Rustaveli Theater and Film Georgia State University
Ph.D. student
Supervisors – Associate Professor Ketevan Trapaidze
Professor Davit Janelidze

MYSTICAL GENRE, PECULIARITIES, AND NARRATIVE PRIVILEGES

Keywords: Mystic genre, mystification, genre, technique, film language

Abstract

The cinematographer unites all fields of art: vision, desire, emotion, and people's destiny. From its origin until this day, art has survived at the expense of the interaction between the viewer, the listener, the appreciator, and the creator. The formation of different art movements, tendencies, and genres is an example of how much a person is interested not only in sharing art but also in exploring their reflection on it.

That is why the language of creative storytelling is diverse. Genre in cinema is one of the advisors or instructors for the audience. It seems to tell you: Here you will find the world in which you are interested, you will find a character who is similar to you, or you will come here and see something you've never seen that will show you who you are.

In any case, whichever invitation the viewer accepts, is their choice, and the genre is an emotional hint of what awaits them when they sit in front of the screen. What should a movie be like to satisfy the audience's emotional needs and spiritual hunger?! An interesting story, a memorable, unrepeatable image, the performance of convincing acting, and living all the emotions that the genre offers before sitting in front of the screen. For a creative person to make such a film, in addition to having a vision and taste, he needs to know the structure, regularities of the genre, and different layers of human nature. As a film director who loves the audience, the lack of genre narration in Georgian reality gives me a great feeling of protest.

„The audience loves the genre movie; it is loved everywhere, including in Georgia. However, it is a paradox that it is loved by the audience but not by filmmakers“. Manana Lekborashvili writes in a very interesting article, „Modern Georgian Cinematography and Genre Movies: Questions and Assumptions“, where she discusses the absence of presence in diverse Georgian genre films. I don't believe that Georgian viewers are all alike and that social problems are their only emotional hunger, especially when we have examples of recognized Georgian films that went beyond social drama, such as „Repentance“, „The Wishing Tree“, „The Plea“, „Melodies of Vera Quarter“, „Great Green Valley“, „Other People's Children“, „Father of a Soldier“, „The Sun of the Sleepless“, and „Autumn Sun“. I can continue naming movies endlessly, and it is obvious that Georgian values, culture, and social problems are not the cause of genre crises. It can be discussed for a long time why we cannot get out of the crisis or why we cannot allow our viewers to enjoy modern Georgian genre films. When the online platform for free pirated movies was shut down, it became obvious – not only that Georgian viewers love cinema, but also the statistics of which genre and which country movies and TV series they watch. At that time, watching the films they liked became as inaccessible as any modern Georgian film. However, not being able to watch modern Georgian films has never caused as much anxiety and despair. At that moment, I realized two things. The Georgian audience loves genre films, and the audience no longer has expectations of Georgian genre films.

My goal is to make it visible with the results of the film language of the mystery genre research that Georgian films of the mystical genre can find a place on the world's cinema screens.

If someone tells me that this genre has no future in Catholic reality and that the audience will soon forget about such a film, I will answer with three words: „Tengiz Abuladze – repentance“. This is a Georgian-genre film that won three prizes at the 40th Cannes International Film Festival: The Special Prize of the Main Jury, the Jury Prize of the Catholic Church for Humanism, and the „Fipress“ prize of the International Film Press Federation in 1984. Making films of any genre is related to costs; however, based on the results of

the research, I also want to simplify the path of those authors who intuitively want to make this genre but do not see the perspective in it in Georgia or think that the quality is necessarily determined by a large budget.

All genres have their loyal fans on their own, but mixing their favorite genres with the mystical genre is always a new and exciting experience. This genre is often equated with fantasy or horror. It may seem to us that their form is similar to a fictional world or includes terrifying bloody scenes, but genres close to the mystical genre in terms of character and narrative features – detective, psychological thriller, or drama – are more common. The main elements of the story of the detective genre are the investigation, the establishment of the truth, and the restoration of justice. The psychological thriller is the life-or-death struggle with the subconscious or the unconscious; in psychological drama, the visual materialization of complexes and incredible obsessive fears or feelings is the struggle with all this.

Nothing supernatural, occult, or mythological has anything to do with these genres, and this is what distinguishes the genres mentioned above from the mystical. Therefore, the connection of any genre with this genre, at the expense of intensifying their common elements, gives a new form and niche to what is different in them.

The main purpose of the mystical genre is to describe and study the psychological state of a mass of people or society through the circumstances and atmosphere that make them feel safe. It creates a sense of security, not with a harmonious and usual background but with an unreal one. This is a kind of backtracking that, at any moment, brings us back to the idea that all this is a fairy tale and does not correspond to reality. As long as cinema exists, filmmakers continue to search for new nuances in the life events of human nature. In the cinema, this movement seems to constantly give answers to the questions: Why (what are we afraid of)? How (do we behave) and why (what do we want)? At best, the authors manage to answer the question, what is ultimately important? The neutral and integrative nature of the „mystical genre“ allows us to answer these questions openly and deeply, regardless of age, gender, or background.